

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
25.04.2015
30.04.2016
RT I, 22.04.2015, 5

Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ettevalmistamise, eksamineerimise ning juhiloa väljastamise kord, jalgratturi juhiloa vorm ning nõuded õppevahenditele ja õppeväljakutele ning jalgratturi kvalifikatsioonile

Vastu võetud 14.06.2011 nr 43
[RT I, 16.06.2011, 9](#)
jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine
15.04.2015

Avaldamine
[RT I, 22.04.2015, 1](#)

Jõustumine
25.04.2015

Määrus kehtestatakse „[Liiklusseaduse](#)” § 148 lõike 4, § 149 lõike 5, § 150 lõike 3 ja § 151 lõike 6 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus reguleerib 10–15-aastase jalgratturi ja 14–15-aastase pisimopeedijuhi ettevalmistamist ja eksamineerimist, talle juhtimisõiguse andmist, kehtestab jalgratturi juhiloa vormi, nõuded õppevahenditele ja õppeväljakutele ning jalgratturi kvalifikatsioonile.

(2) Määruses jalgratturit puudutavad sätted kehtivad ka pisimopeedijuhile, kui pisimopeedijuhtide kohta ei ole sätestatud teisiti.

§ 2. Juhiloa väljastamise tingimused ning õigus jalgratta ja pisimopeedi juhtimiseks

(1) Jalgratturi juhiluba võib taotleda isik, kes vastab vähemalt ühele alljärgnevatest tingimustest:

1) on saanud ettevalmistuse käesoleva määruse lisa 4 „Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ettevalmistamise õppekava” kirjeldatud mahus määruse § 7 lõikes 1 nimetatud jalgratturi koolituse läbiviija poolt;

2) on osalenud käesoleva määruse lisa 4 „Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ettevalmistamise õppekava” teemasid sisaldanud ametlikel võistlustel ja on saanud kirjaliku kinnituse selle kohta, et ta vastab jalgratturi juhiloa saamise nõuetele;

3) on käesoleva määruse lisa 4 „Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ettevalmistamise õppekava” kirjeldatud mahus omaalgatuslikult valmistunud eksamiks lapsevanema, mootorsõidukijuhi õpetaja või sõidupraktika juhendaja juhendamisel.

(2) Kuni 15-aastaselt juhiloa taotlejal peab olema seadusliku esindaja kirjalik nõusolek jalgratturi juhiloa saamiseks.

(3) Jalgratturi juhiluba annab „[Liiklusseaduses](#)” sätestatud korras 10–15-aastasele isikule õiguse jalgratta juhtimiseks ning 14–15-aastasele isikule õiguse pisimopeedi juhtimiseks.

2. peatükk

Jalgratturi kvalifikatsiooninõuded

§ 3. Kvalifikatsiooninõuete eesmärk

(1) Kvalifikatsiooninõuded kehtestatakse jalgratturi teadmiste, oskuste ja käitumisele, arvestades, et jalgrattur peab oskama ja suutma valitseda jalgratast, jälgida liiklust, märgata ja ette näha võimalikke ohte ning sellele vastavalt tegutseda.

(2) Kvalifikatsiooninõuded on aluseks jalgratturi koolitamisel ja eksamineerimisel.

(3) Pisimopeedijahi kvalifikatsioon peab vastama jalgratturi kvalifikatsioonile.

§ 4. Jalgratturi teadmiste esitatavad nõuded

Jalgrattur peab teadma:

- 1) liiklusohutust mõjutavaid tegureid;
- 2) teistest liiklejatest lähtuvaid iseloomulikke riskifaktoreid;
- 3) liiklusreeglite nõudeid, liikluskorraldusvahendite tähendust, teeandmise kohustust ja piiranguid;
- 4) riskitegureid, mida põhjustab sõiduki juhtimine erinevates tee- ja ilmastikuoludes;
- 5) sõidukiiruse valikuga seonduvaid ohte;
- 6) väsimusest ja pimedast ajast tulenevate muudatuste mõju juhi käitumisele, reageerimisajale, tajumisele, arusaamisele ning otsustamisele;
- 7) käitumisreegleid liiklusõnnetuse korral;
- 8) sõiduki tehnilisele seisukorrale esitatud nõudeid.

§ 5. Jalgratturi oskustele esitatavad nõuded

Jalgrattur peab oskama:

- 1) teostada enne sõidu alustamist sõiduki korrasoleku kontrolli ja hinnata sõiduki tehnilise seisukorra vastavust nõuetele;
- 2) valitseda sõidukit ja juhtida seda kindlalt ning ohutult;
- 3) lähenevaid sõidukeid jälgida ja käega märku anda tasakaalu ja jalgratta üle kontrolli kaotamata;
- 4) hinnata ja ette arvata teiste liiklejate käitumisest tulenevaid ohte ning vastavalt olukorrale tegutseda;
- 5) õigesti käituda liiklusõnnetuse korral.

§ 6. Jalgratturi käitumisele esitatavad nõuded

(1) Jalgrattur peab suhtuma teistesse liiklejatesse mõistvalt ja tähelepanelikult.

(2) Jalgrattur peab ohutu sõitmise tagamiseks rakendama kõiki vajalikke ettevaatusabinõusid:

- 1) jälgima liiklust ja liikluskorraldusvahendeid, õigeaegselt märkama tekkinud või tekkida võivat ohtu enda ees, kõrval või taga;
- 2) tegutsema ohu korral õigesti;
- 3) käituma seaduskuulekalt, järgima liiklusreegleid ja liikluse reguleerija juhiseid;
- 4) suhtlema lubatud ja arusaadaval viisil teiste liiklejatega;
- 5) arvestama teiste liiklejatega ja suhtuma neisse lugupidavalt.

3. peatükk Jalgratturi koolitus

§ 7. Koolituse läbiviijad ja nõuded koolitajale

(1) Jalgratturi koolitust viivad läbi ja valmistavad neid ohutuks liiklemiseks ette:

- 1) koolieelsed lasteasutused, põhikoolid, gümnaasiumid, kutseõppeasutused, huvikoolid (edaspidi *koolid*);
- 2) mootorsõidukijahi koolitamise luba omavad koolitajad;
- 3) organisatsioonid, kelle põhikirjaliste tegevuste hulka kuulub jalgratturi koolitus.

(2) Üksikkorras võib jalgratturit koolitada lapsevanem.

(3) Jalgratturi õpetaja peab olema vähemalt 18-aastane ja omama mootorsõiduki juhiluba.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koolitaja peab:

- 1) omama õppedokumentatsiooni, mis sisaldab jalgratturi õpetajate ja koolitusel osalevate õpilaste nimekirja, kursuse alguskuupäeva ja kestust ning käesoleva määruse lisa 4 „Jalgratturi ja pisimopeedijahi ettevalmistamise õppekava” alusel koostatud tööplaani;
- 2) omama sõiduväljakut või -platsi või selle kasutamise võimalust käesoleva määruse lisa 2 „Sõidueksami esimese järgu ülesanded ning sõidueksami teises järgus kontrollitavad oskused ja käitumine” kohase sõiduõppe läbiviimiseks;
- 3) omama õpperuumi või selle kasutamise võimalust;

- 4) tagama tehniliselt korras jalgratta ning pisimopeedijuhtide koolitamisel tehniliselt korras pisimopeedi kasutamise võimaluse;
- 5) tagama sõiduõppe harjutusraja tähistamiseks vajalike vahendite olemasolu;
- 6) tagama teooriaõppe läbiviimiseks käesoleva määruse lisa 4 „Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ettevalmistamise õppekava” kohaste õppevahendite ja tarvikute olemasolu.

§ 8. Koolituse läbiviimine

- (1) Jalgratturi koolitus toimub käesoleva määruse lisa 4 „Jalgratturi ja pisimopeedijuhi ettevalmistamise õppekava” järgi.
- (2) Koolis toimub jalgratturi ettevalmistamine kooli õppekava, -tööplaani või huvialaringi töö raames.
- (3) Pärast õppe läbimist peab õpilane omama jalgratturi kvalifikatsiooninõuetele vastavaid teadmisi ja oskusi ning suutma käituda kvalifikatsiooninõuetele vastavalt.

4. peatükk Eksamineerimine

§ 9. Eksamineerimise eesmärk

Juhiloa taotleja eksamineerimise eesmärk on kontrollida tema teadmiste, oskuste ja käitumise vastavust kvalifikatsiooninõuetele.

§ 10. Eksami läbiviijad, läbiviimine ning nõuded eksamineerijale

- (1) Jalgratturi eksamineerimise õigust omavad põhikoolid, gümnaasiumid, huvikoolid, politseiprefektuurid, mootorsõidukijuhi koolitamise luba omavad koolitajad ja Maanteeamet.
- (2) Jalgratturi teooria- ja sõidueksami läbiviimiseks moodustab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud eksamineerimise õigust omav asutus vähemalt kaheliikmelise eksamikomisjoni. Maanteeametis viib eksami läbi Maanteeameti määratud töötaja või ametnik, kes vastab käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 esitatud nõuetele. [RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]
- (3) Eksamikomisjoni liikmel peab olema kehtiv A-kategooria mootorratta või auto juhiluba vähemalt kolm aastat. Juhiloa omamise aja hulka arvestatakse esmase juhiloa omamise aeg.
- (4) Eksamikomisjoni liikmel ei tohi olla kehtivaid karistusi mootorsõiduki joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis juhtimise eest ega liiklusnõuete sellise rikkumise eest, mille eest „Liiklusseadus” näeb ette mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmise või mille eest juhtimisõigus on ära võetud, arvestades „Karistusregistri seaduse” §-s 25 nimetatud karistusandmete kustutamise tähtaegu, samuti ei tohi ta olla karistatud tahtlikult sooritatud kuriteo eest, arvestades „Karistusregistri seaduse” §-s 25 nimetatud karistusandmete kustutamise tähtaegu.
- (5) Eksami läbiviija peab tagama tehniliselt korras jalgratta või pisimopeedi kasutamise võimaluse.

§ 11. Eksamile lubamise tingimused

- (1) Teooria- ja sõidueksamit võib üldjuhul sooritada käesoleva määruse §-s 1 nimetatud vanuse alammäära saabumisel.
- (2) Erandkorras võib eksamikomisjon või Maanteeameti eksami läbiviija lubada teooria- ja sõidueksamit sooritada lapsel, kes on läbinud jalgratturi koolituse ja kellel käesoleva määruse §-s 1 nimetatud vanuse alammäär saabub mitte hiljem kui 3 kuu jooksul. Juhiluba väljastatakse vanuse alammäära täitumisel. [RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]
- (3) Jalgratturi juhiloa taotleja peab esitama eksamikomisjonile või Maanteeametile:
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]
  - 1) avalduse;
  - 2) õpilaspileti, sünnitunnistuse, ID-kaardi või passi;
  - 3) 1 (ühe) värvifoto suurusega 35×45 mm;
  - 4) 10–15-aastase lapse seadusliku esindaja kirjaliku nõusoleku juhiloa saamiseks.

§ 12. Eksami sooritamine

(1) Jalgratturi juhiloa saamiseks tuleb eksam sooritada § 10 lõikes 1 nimetatud eksamineerimise õigust omava asutuse juurde loodudksamikomisjonis või Maanteeametis.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2) Juhiloa taotleja peab edukalt sooritama teooria- ja sõidueksami.

(3) Eksami tulemused jaksamikomisjoni otsus protokollitakse ja protokoll allkirjastatakse kõigiksamikomisjoni liikmete poolt ning vormistatakse juhtimisõiguse andmise otsus. Maanteeametis kinnitab eksami tulemuse eksami vastu võtnud töötaja või ametnik.

§ 13. Teooriaeksam

(1) Teooriaeksam sooritatakse kirjalikult või arvuti abil. Erandkorras, põhjendatud juhtudel võibksamikomisjoni esimehe nõusolekul eksami sooritada ka suuliselt.

(2) Teooriaeksam sisaldab küsimusi vastavalt käesoleva määruse lisa 1 temaatikale ja arvule.

(3) Eksamineeritav peab vastama iga küsimuse kõikidele vastusevariantidele. Vastusevariante on kaks kuni neli. Vastusevariantides on ainult üks õige vastus. Arvuti abil sooritataval eksamil tuleb ära märkida ainult õiged vastused.

(4) Küsimus loetakse valesti vastatuks, kui kasvõi üks vastusevariant on vale või jäetud vastamata.

(5) Eksami sooritamiseks on aega 30 minutit. Selle aja jooksul vastamata jäänud küsimused loetakse valesti vastatuks.

(6) Sooritatud teooriaeksami tulemus on kehtiv kolm kuud alates eksami sooritamisele järgnevast päevast. Kui juhiloa taotleja ei soorita selle aja jooksul sõidueksamit, peab ta teooriaeksami uuesti sooritama.

(7) Teooriaeksami läbiviimisel ja hindamisel juhitudakse käesoleva määruse lisa 1 toodud nõuetest. Eksam loetakse sooritatuks, kui jalgratturi juhiloa taotleja vastab õigesti 13 küsimusele 15-st.

§ 14. Sõidueksam

(1) Sõidueksamile lubatakse juhtimisõiguse taotleja pärast teooriaeksami edukat sooritamist.

(2) Sõidueksami sooritamisel peab taotlejal olema nõuete kohane kaitsekiiver ja nõuetele vastav sobivas suuruses ohutusvest.

(3) Sõidueksam algab sõiduki ohutuse kontrolliga, mille viib läbi eksamineeritav iseseisvalt. Eksamineeritav peab oskama kontrollida ja hinnata sõiduki rehvide, pidurite ja signaalkella korrasolekut, tulede ja helkurite olemasolu ning vastavust nõuetele.

(4) Pisimopeedi juhtimiseks peab eksamineeritav lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatule oskama hinnata pisimopeedi vastavust nõuetele.

(5) Sõidueksam võetakse vastu kahes järgus:

1) eksami esimeses järgus kontrollitakse juhiloa taotleja sõiduki valitsemise oskust;
2) eksami teises järgus kontrollitakse õuealateel, väikese liiklusedusega asulateel või muus jalgrattaliikluseks ohutus kohas või imiteeritud liiklusega platsil juhiloa taotleja liikluses osalemise oskusi.

(6) Sõidueksami marsruut lepitakse juhiloa taotlejaga kokku enne sõidueksami algust.

(7) Liikluses läbiviidaval eksamil:

1) peab eksamineerija tagama juhiloa taotleja igakülgse ohutuse;
2) eksamineerija jälgib ja vajadusel saadab jalgratturi juhiloa taotlejat jalgsi, jalgrattal või muul sõidukil;
3) kasutatakse juhiste andmiseks vajadusel sidevahendeid.

(8) Sõidueksami esimeses järgus peab eksamineeritav sooritama käesoleva määruse lisa 2 tabelis loetletud harjutused.

(9) Sõidueksami teises järgus peab eksamineeritav järgima liiklusreegleid, ohutut ja kaasliiklejaid arvestavat juhtimisstiili ning käitumisnõudeid.

(10) Sõidueksami kestus esimeses järgus ei tohi ületada 10 minutit, teises järgus on sõidueksami kestus 15–25 minutit.

(11) Sõidueksami läbiviimisel ja hindamisel juhitudakse käesoleva määruse lisa 2 toodud nõuetest. Sõidueksam loetakse edukalt sooritatuks, kui tulemus vastab määruse lisa 2 toodud nõuetele.

§ 15. Teooriaeksamil kasutatavad eksamipiletid ja nende koostamine

(1) Küsimused eksamipiletite koostamiseks valmistab ette Maanteeamet lähtuvalt käesoleva määruse lisa 1 toodud eksamiküsimuste temaatikast.

(2) Eksamipiletid koostavad § 10 lõikes 1 nimetatud eksamineerimise õigust omavad asutused Maanteeameti poolt välja töötatud eksamiküsimuste põhjal vastavalt käesoleva määruse lisa 1 tabelile.

5. peatükk Juhilubade väljastamine ja arvestus

§ 16. Juhilubade trükkimine, väljastamine ja arvestus

(1) Jalgratturi juhiloa väljastab § 10 lõikes 1 nimetatud jalgratturi eksamineerimise õigust omav asutus.

(2) Jalgratturi juhiloa väljastanud asutus säilitab väljastatud juhilubade kohta andmeid enda juures vähemalt viis aastat. Andmed sisaldavad juhiloa numbrit, juhiloa saaja ees- ja perekonnanime, isikukoodi, juhiloa väljaandmise kuupäeva, juhiloa saaja allkirja.

(3) Jalgratturi juhiloa väljastanud asutus edastab liiklusregistrile elektrooniliselt andmed väljastatud juhilubade kohta juhiloa väljastamisele järgneva viie tööpäeva jooksul.
[RT I, 16.06.2011, 9- jõust. 01.01.2013]

(4) Väljastatud juhilubade kohta peetakse arvestust liiklusregistri juhilubade ja muude juhtimisõigust tõendavate dokumentide andmebaasis.
[RT I, 16.06.2011, 9- jõust. 01.01.2013]

(5) Maanteeamet korraldab käesoleva määruse lisa 3 kohaste jalgratturi juhilubade blankettide trükkimist ning blankettide väljastamist eksamineerimise õigust omavatele asutustele.

6. peatükk Rakendussäte

§ 17. Varasema õigusakti kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 18. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 2011. aasta 1. juulil.

(2) Käesoleva määruse § 16 lõiked 3 ja 4 jõustuvad 2013. aasta 1. jaanuaril.

[Lisa 1](#) Teooriaeksami temaatika ja küsimuste arv

[Lisa 2](#) Sõidueksami esimese järgu ülesanded olenevalt juhiloa taotlemise eesmärgist ning sõidueksami teises järgus kontrollitavad oskused ja käitumine

[Lisa 3](#) Jalgratturi juhiluba

[Lisa 4](#) Jalgratturi ja pisimopeedijahi ettevalmistamise õppekava